

450° mille.

Langue internationale auxiliaire

ESPERANTO

Premier Manuel

Pour tous renseignements,
===== *s'adresser :* =====

à l'Office Central Espé-
rantiste, 51, rue de Clichy,
Paris, 9e, ou à un Groupe
Espérantiste (voir au dos).

---

25 Centimes

Les principaux livres d'étude
et d'enseignement de l'Espe-
ranto, grammaires, cours et
dictionnaires, les œuvres du
Dr L. ZAMENHOF et des auteurs
espérantistes les plus notoires
sont édités et vendus par la

LIBRAIRIE CENTRALE ESPÉRANTISTE

51, Rue de Clichy, PARIS, 9^e

Catalogue adressé gratuitement sur demande.

*La liste des groupes espérantistes
français se mo-
difiant constam-
ment, est tenue
à jour et publiée
dans chaque
N^o de Franca-
Esperantisto,
organe mensuel
rédigé
en français et
en Esperanto.*

*Spécimen envoyé franco
contre 0fr.85 adressés à a Li-
brairie Centrale Esperantiste.*

1908 — 1909 — N° 1.100 — FONDÉE EN 1888 — 100 ANS 1908

Franca Esperantisto

(L'ESPÉRANTISTE FRANÇAIS)

REDAKTO DE LA FRANCA ESPERANTISTO REDAKTO DE FRANCA 100, rue de Valenciennes 100, rue de Valenciennes	REDAKTO DE FRANCA 100, rue de Valenciennes 100, rue de Valenciennes
---	---

*****

ORGANIZANTA KOMITATO
 1. ANTOINETTE — 2. CARL — 3. GUYOT — 4. DUBOIS — GUYOT — 5. GUYOT
 6. GUYOT — 7. GUYOT — 8. GUYOT — 9. GUYOT — 10. GUYOT

REDAKTO
 100, rue de Valenciennes — 100, rue de Valenciennes
 100, rue de Valenciennes — 100, rue de Valenciennes

CEFAJ (ESPERANTISTOJ)
 1. ANTOINETTE, 2. CARL, 3. GUYOT, 4. DUBOIS, 5. GUYOT, 6. GUYOT, 7. GUYOT, 8. GUYOT, 9. GUYOT, 10. GUYOT, 11. GUYOT, 12. GUYOT, 13. GUYOT, 14. GUYOT, 15. GUYOT, 16. GUYOT, 17. GUYOT, 18. GUYOT, 19. GUYOT, 20. GUYOT

MEMBROJ DE LA SOCIÉTÉ
 Esperantisto Centrale Libera — Esperantisto Centrale Esperantisto
 100, rue de Valenciennes — 100, rue de Valenciennes

154

Premier Manuel

de la

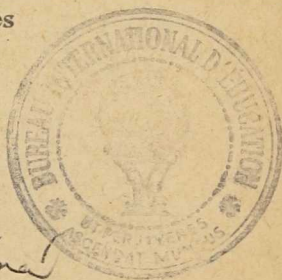
Langue Auxiliaire

ESPERANTO

QUATRE-CENT-CINQUANTIÈME MILLE •

Prix net : 25 centimes

BUREAU INTERNATIONAL D'ÉDUCATION	
D 15	27.4.1956
Cote	1. n. v. 1
Langues étrangères	
PAYS	France Internationale

PARIS
 ESPERANTISTA CENTRA LIBREJO

51, rue de Clichy (9°)

1921

Tous droits réservés.

Pour apprendre l'ESPERANTO :

- L'Espéranto en 10 leçons**, par Th. CART et PAGNIER.
Un volume in-16, de 76 pages. . . . . 1 50; franco 2 40
Corrigé du précédent (mêmes auteurs).. . . . 0 50; franco 0 80
- Espéranto-Manuel**, cours pratique et complet en 15 leçons par GABRIEL CHAVET et GEORGES WARNIER.
Un volume in-16, de 188 pages. . . . . 3 »; franco 3 60
Corrigé du précédent (mêmes auteurs).. . . . 1 50; franco 2 10
- Cours élémentaire pratique d'Espéranto**, (en 40 leçons) d'après la méthode directe combinée, par M. BECKER et GROSJEAN-MAUPIN.
Un volume in-16, de 166 pages. . . . . 2 »; franco 2 50
- Cours Commercial d'Espéranto**, par LÉON MARISSIAUX.
Un volume in-16, de 144 pages. . . . . 1 50; franco 2 10
Corrigé du précédent (même auteur) . . . . . 1 »; franco 1 40
- Dictionnaire Complet Espéranto-Français.**
Un volume petit in-16, de 288 pages . . . . . 6 »; franco 7 »
- Dictionnaire Complet Français-Espéranto.**
Un volume petit in-16, de 672 pages . . . . . 10 »; franco 11 50
- Dictionnaire Usuel Espéranto-Français.**
Un volume petit in-16, de 144 pages . . . . . 3 »; franco 3 60
- Dictionnaire Usuel Français-Espéranto.**
Un volume petit in-16, de 400 pages . . . . . 5 »; franco 5 85
Les dictionnaires ci-dessus sont de M. E. Grosjean-Maupin, ancien élève de l'École Normale Supérieure, professeur agrégé de l'Université et membre de l'Académie Espérantiste.

SOCIÉTÉ DES AMIS DE L'ESPERANTO*(Office Central Esperantiste, 51, rue de Clichy, Paris)*

Cette société a été constituée par quelques amis de l'Espéranto, pour subvenir aux besoins de l'Office Central Esperantiste. Fondé en 1905 selon le désir exprimé par le Dr Zamenhof, auteur de l'Espéranto, l'Office Central Esperantiste sert de Secrétariat aux Institutions Officielles de l'Espéranto : *Académie, Comité Linguistique, Comité Permanent des Congrès*; il rassemble et conserve les archives, établit des statistiques (*Tutmonda Jarlibro Esperantista*, voir ci-contre).

L'Office, (E. C. O.) possède une riche Bibliothèque Espérantiste et une collection des périodiques édités dans tous les pays du monde. Ces documents sont mis sur place à la disposition des Espérantistes et des Amis de l'Espéranto.

Le seul but de la Société des Amis de l'Espéranto est de contribuer à la propagande et à la diffusion de l'Espéranto en venant en aide aux œuvres de propagande, par tous les moyens en son pouvoir, et notamment par la publication de brochures ou tracts de toutes sortes, comme elle l'a fait jusqu'à ce jour.

Cette Société peut grouper non seulement les Esperantistes, mais surtout les Amis de l'idée, qui pour un motif quelconque ne peuvent apprendre la langue mais désirent en aider la diffusion.

Cotisation minima : Membres associés, 25 fr.; adhérents, 10 fr.

Les statuts et documents sur l'Espéranto sont envoyés sur demande en échange des frais d'affranchissement au tarif des lettres.

Qu'est-ce que l'Esperanto?

L'Esperanto est une langue auxiliaire que tout homme civilisé doit savoir à côté de sa langue maternelle pour correspondre avec les étrangers.

L'Esperanto est extrêmement facile et n'importe qui peut l'apprendre *sans maître* en quelques semaines.

L'Esperanto a un vocabulaire vraiment international.

L'Esperanto est une langue harmonieuse, facile à parler pour tous les peuples. Le succès éclatant des douze grands Congrès Espérantistes internationaux, qui ont eu lieu depuis 1905, a prouvé cette facilité d'une manière irréfutable.

L'Esperanto est une langue *neutre* qui n'appartient à personne et appartient à tous. Son adoption universelle ne froisse aucune susceptibilité nationale.

L'Esperanto est la plus simple, la plus souple, la plus riche de toutes les langues auxiliaires présentées au grand public.

L'Esperanto est répandu sur toute la terre. Il y a plus d'un million de personnes qui le parlent et l'écrivent et plus de 2 000 Sociétés de propagande.

L'Esperanto a déjà sa littérature. Un grand nombre d'œuvres classiques, littéraires, scientifiques et philosophiques ont été traduites en Esperanto. Nulle traduction ne peut être plus fidèle que la traduction en Esperanto.

L'Esperanto a sa *presse* spéciale. 200 journaux spéciaux sont rédigés partiellement ou complètement en Esperanto. f

L'Esperanto rend dès maintenant des services aux commerçants qui, grâce à cette langue, trouvent des correspondants et des débouchés en tous pays.

L'Esperanto a reçu l'approbation formelle de philologues réputés, tels Max Müller, Henry Philipps, etc.

Le grand écrivain russe Tolstoï a dit :

Les sacrifices que fera tout homme de notre monde européen, en consacrant quelque temps à l'étude de l'Esperanto, sont tellement petits, et les résultats qui peuvent en découler sont tellement immenses, qu'on ne peut pas se refuser à faire cet essai.

**Voyageurs, Commerçants,
Industriels, Savants, Diplomates,
Collectionneurs, etc.**

APPRENEZ TOUS

L'ESPERANTO

Faire connaître la diffusion de l'Esperanto, permettre que l'on puisse profiter des services que l'idiome international peut rendre et rend aux voyageurs et pour les relations commerciales, tel est le but du

TUTMONDA JARLIBRO ESPERANTISTA

Annuaire Mondial Espérantiste

Rédigé entièrement en Esperanto, par P « Office Central Espérantiste »

51, Rue de Glichy, PARIS, 9e.

Véritable Encyclopédie du mouvement espérantiste, il fait connaître les Institutions Officielles Espérantistes, donne leurs règlements, la liste de leurs membres; l'adresse des groupes locaux, des sociétés nationales de propagande, des délégués de l'U. E. A. qui l'y autorisent; l'adresse d'Espérantistes de tous pays désirant correspondre, de commerçants espérantistes, etc., et publie, chaque année, un rapport sur l'état de la diffusion de l'Esperanto.

Édition 1913-1914 : Superbe volume illustré de 248 pages avec un supplément. 3 50

Édition 1921 en préparation.

Petit cours d'Esperanto

PRONONCIATION

Alphabet : a, b, c, ĉ, d, e, f, g, ĝ, h, ĥ, i, j, ĵ, k,
l, m, n, o, p, r, s, ŝ, t, u, ŭ, v, z.

Voyelles : a, i, o se prononcent comme en français ;

• se prononce comme é dans *été* ;

u se prononce ou (comme en allemand, en italien, etc.) ;

ŭ est un ou bref qui se soude à a et e pour donner aŭ
qui se prononce aou d'une seule émission, et pour
donner eŭ qui se prononce éou d'une seule émission.

Consonnes : b, d, f, k, l, m, n, p, r, t, v, z se pro-
noncent comme en français ;

c se prononce ts, comme dans *tsar* ;

g est toujours dur comme dans *gant* ;

h est toujours aspiré ;

j se prononce comme y dans *yeux* ;

s est toujours fort et sifflant comme dans *sou*.

Chuintantes :

ĉ se prononce tch, comme dans *tchèque* ;

ĝ se prononce dj, comme dans *adjoint* ;

ĵ se prononce comme le j français ;

ŝ se prononce ch, comme dans *char*.

ĥ se prononce comme le ch allemand (*h très aspiré, très rare*).

Règles générales. — Chaque lettre conserve tou-
jours le son alphabétique.

A chaque lettre correspond un son, toujours le même ; à
chaque son correspond une seule lettre.

Toutes les lettres se prononcent, il n'y a pas de lettre
muette.

Prononcer toutes les lettres.

En dehors de *aŭ* et *eŭ*, il n'y a pas de diphtongues.

Il résulte de là que l'orthographe esperanto est rigoureusement phonétique. Il n'y a qu'une manière d'écrire un mot correctement prononcé.

Dans un mot *simple*, il n'y a jamais de lettre double. Si donc, comme dans le mot *littuko*, on rencontre une lettre double, cela veut dire que le mot est composé de *lit* et *tuko*; on doit donc le prononcer *lit-touko*, en faisant nettement sentir les deux parties du mot.

Accent tonique. — On élève la voix, on appuie toujours sur l'*avant-dernière* syllabe. Il faut avoir bien soin d'observer cette règle, car sans cela la langue parlée perdrait son unité et son harmonie; l'esperanto bien prononcé est très sonore, très harmonieux, comme une langue du midi.

Exemples :

aj	se prononce	<i>aïlle</i>	ou	<i>aye</i> ,	an	se prononce	<i>ann'</i> ,
ej	—	<i>eïlle</i>	ou	<i>eye</i> ,	in	—	<i>inn'</i> ,
oj	—	<i>oïlle</i>	ou	<i>oye</i> ,	on	—	<i>onn'</i> ,
uj	—	<i>ouïlle</i>	ou	<i>ouye</i> ,	un	—	<i>oun</i> .

Ainsi les mots français : *caille*, *oseille*, *rouille*, s'écriraient en esperanto : *kaj*, *ozej*, *ruj*.

De même : *pavane*, *Chine*, *trône*, s'écriraient en esperanto : *pavan*, *ŝin*, *tron*.

sinjoro	se prononce	<i>sinn'joro</i> ,	ĝojo	se prononce	<i>djo-jo</i> ,
signo	—	<i>sig'-no</i> ,	nun	—	<i>noun</i> ,
caro	—	<i>tsaro</i> ,	min	—	<i>minn'</i> ,
ĉerci	—	<i>chertsi</i> ,	kanti	—	<i>cann'-ti</i> .
pensi	—	<i>penn'-si</i> ,	ĵuri	—	<i>jouri</i> ,
mangĝi	—	<i>mann'-dji</i> ,	ĉarma	—	<i>tcharma</i> ,
monto	—	<i>monn'-to</i> ,	kisi	—	<i>kiĉi</i> ,
krei	—	<i>cré-i</i> ,	balai	—	<i>balai-i</i> .

Appuyer sur la voyelle en caractère gras.

Avoir soin, en faisant les exercices suivants, de prononcer tous les mots à haute voix!

Placer toujours l'accent tonique sur l'avant-dernière syllabe.

Toute la Grammaire en une page

Tableau des Finales, Préfixes et Suffixes

Finales. — o substantif — a adjectif — o adverbe
— j pluriel — n accusatif (complément direct et but d'un mouvement).

Finales des verbes. — as présent — is passé
— os futur — us conditionnel — u impératif — 1 infinitif —
— anta participe actif présent — ata participe passif présent.
— inta — — passé — ita — — passé.
— onta — — futur — ota — — futur.

Préfixes.

bo		parenté par mariage : bopatro, <i>beau-père</i> .
dis	indique	la dissémination : disdoni, <i>distribuer</i> .
ek		le début, la brièveté : ekkrii, <i>s'écrier</i> .
ge		la réunion des deux sexes : gepatroj, <i>parents</i> .
mal		le contraire : malfacila, <i>difficile</i> .
re		la réitération, le retour : refari, <i>refaire</i> .

Suffixes.

ad		l'action, la durée : parolado, <i>discours</i> .
aj		un objet : frandaĵo, <i>friandise</i> .
an		un habitant, partisan : romano, <i>romain</i> .
ar		une collection : vortaro, <i>dictionnaire</i> .
ebl		la possibilité : farebla, <i>faisable</i> .
ec		la qualité : moleco, <i>mollesse</i> .
eg		un augmentatif : grandega, <i>immense</i> .
ej		le lieu : lernejo, <i>école</i> .
em		le penchant : manĝema, <i>gourmand</i> .
er	indique	la parcelle : sablero, <i>grain de sable</i> .
estr		le chef : poliestro, <i>chef de la police</i> .
et		un diminutif : ĉambreto, <i>chambrette</i> .
id		le descendant : ĉevalido, <i>poulain</i> .
ig		faire, rendre, : beligi, <i>rendre beau</i> .
iĝ		devenir : beligi, <i>devenir beau</i> .
il		l'instrument : hakilo, <i>hache</i> .
in		le féminin : bovino, <i>vache</i> .
ind		la dignité : honorinda, <i>honorabile</i> .
ing		le contenant partiel : kandelingo, <i>chandelier</i> .
ist		le métier : artisto, <i>artiste</i> .
uj		le contenant total : sukeroĵo, <i>sucrier</i> .
ul		le caractère : vagulo, <i>vagabond</i> .

Les Règles sont sans exception.

PREMIÈRE LEÇON

Substantifs. — Tous les noms se terminent, au singulier, en *o*. — Ex. : patro, père; tablo, table.

Adjectifs. — Tous les adjectifs se terminent, au singulier, en *a*. — Ex. : granda, grand; forta, fort.

Adverbes. — Tous les mots de plusieurs syllabes terminés par la lettre *e* sont des adverbes. — Ex. : grande, grandement; forte, fortement.

Verbes. — Tous les infinitifs des verbes se terminent par la lettre *i*. — Ex. : ami, aimer; pensi, penser.

Conséquence importante. — Il résulte de là que lorsqu'on sait un mot en Esperanto, on en sait un, deux ou trois qui s'y rattachent naturellement. Ainsi, connaissant le mot *paroli*, qui veut dire *parler*, en supprimant la finale *i* et la remplaçant par la finale *o*, j'obtiens le mot *parolo*, qui veut dire *parole*; en remplaçant la finale *i* par *a*, j'obtiens l'adjectif *parola*, qui signifie *oral*; enfin, avec la finale *e*, j'obtiens l'adverbe *parole*, qui signifie *oralement*.

De même, de : *ĝoji*, se réjouir, je déduis : *ĝojo*, joie; *ĝoja*, joyeux; *ĝoje*, joyeusement.

Cette possibilité de faire à volonté des mots avec un seul, est une des causes de la grande richesse du vocabulaire esperanto.

Exercice 1. — D'après ce qui précède, en se servant du vocabulaire placé à la fin du livre, traduire les séries suivantes : fini, fino, fina, fine; komenci, komenco; ĉarmi, ĉarmo, ĉarma; kuraĝi, kuraĝa, kuraĝo, kuraĝe; ami, amo, ame; diferenci, diferenco, diferenca, difference; brui, bruo, brua, brue; venki, venko, venka, venke; fiksi, fiksa, fikse; persono, persona, persone; minaci, minaco, minaca; miraklo, mirakla, mirakle.

Pluriel. — On marque le pluriel d'un nom ou d'un adjectif en ajoutant à la fin la lettre *j*.

Ex. : Bona patro, bon père; bonaj patroj, bons pères; blankaj ĉevaloj, chevaux blancs.

Genre. — En Esperanto (comme en anglais) il n'y a pas de genre *grammatical*. A quoi cela sert-il, en effet, de donner un genre à des objets comme : la table, le fauteuil, la chaise, ou même à des animaux dont le sexe n'est pas déterminé : la pie, le corbeau? De telle sorte qu'en français, il nous

---

Les noms se terminent } en *o* singulier.
 } en *oj* pluriel.

---

faut dire *la* pie mâle et *le* corbeau femelle. Le genre en Esperanto est le genre naturel.

Féminin. — En Esperanto, on se contente de donner à tout être masculin un correspondant féminin ou de désigner la femelle d'une espèce en remplaçant l'o final du nom par *ino*.

Ex. : Heroo, *héros*; heroino, *héroïne*; patro, *père*; patrino, *mère*; bovo, *bœuf*; bovino, *vache*.

Adjectif. — Il est bon de remarquer, à propos des mots féminins, que l'adjectif (comme en anglais) ne s'accorde pas en genre, ne change pas devant un nom féminin.

Ex. : Bona patro, *bon père*; bona patrino, *bonne mère*; bela ĉevalo, *beau cheval*; bela ĉevalino, *belle jument*.

Descendants. — Les descendants, les petits d'une espèce, sont désignés en remplaçant l'o du nom par *ido*.

Ex. : Reĝo, *roi*; reĝido, *enfant de roi, prince*; Izraelo, *Israël*; izraelido, *israélite*; bovo, *bœuf*; bovido, *veau*.

Article. — Il n'y a, en Esperanto, qu'un article défini, *la*, absolument invariable (comme en anglais *the*) et qui signifie *le, la, les*.

Il n'y a pas d'article indéfini. *Un, une, de, des* ne se traduisent pas.

Ex. : La patro, *le père*; la patroj, *les pères*; patro, *un père*; patroj, *des pères*; la patrino, *la mère*; patrinoj, *des mères*.

Exercice 2. — Traduire, en se servant du vocabulaire : Patra, *patre*, patrina, *patrine*; frato, *frata*, frate, *fratino*; filo, *fila*, file, *filino*; onklo, *onkline*; kuzo, *kuzino*; avo, *avino*.

Fraŭlo, *fraŭla*, fraŭlino; sinjoro, *sinjorino*; dio, *dia*, die, *diino*; princo, *prince*, princino.

Bovo, *bovino*, bovo-viro, *bovido*; ĉevalo, *ĉevalino*, ĉevalo-viro, *ĉevalido*; ŝafo, *ŝafino*, ŝafo-viro, *ŝafido*.

La bela lingvo Esperanto. Lingvo de la mondo (*ou*) monda lingvo. La amo de patrino (*ou*) la amo patrino. Viando de bovo (*ou*) bova viando. Kotleto de porko (*ou*) porka kotleto.

Bone kaj facile paroli. Pie preĝi; fervore batali; sankte morti. Bone manĝi; multe trinki; longe vivi.

Pli forta ol la morto. Pli blanka ol neĝo. Forta kiel leono (*ou*) tiel forta kiel leono. Tiel bona kiel bela. La plej forta el ĉiuj. La plej granda el la reĝoj. La plej alta el la montoj.

Les adjectifs

se terminent } en **a** singulier.
en **aj** pluriel.

DEUXIEME LEÇON

Pronoms personnels. — Mi, je, moi; (ci, tu, toi); li il; ŝi, elle; ĝi, il ou elle pour les objets, les êtres dont le sexe n'est pas précisé; ni, nous; vi, vous; ili, ils ou elles; si, soi; oni, on.

En Esperanto (comme en anglais), on évite de tutoyer.

Possessifs. — Mia, mon, ma; (cia, ton, ta); lia, son, sa (à lui, possesseur masculin); ŝia, son, sa (à elle, possesseur féminin); ĝia, son, sa (possesseur sans sexe); nia, notre; via, votre; ilia, leur; sia, son, sa, leur (à soi, possesseur sujet de la phrase).

Verbes, temps simples. — En Esperanto, les terminaisons des verbes ne changent ni pour les personnes, ni pour les nombres. C'est le pronom personnel qui désigne la personne et le nombre; il ne doit, par conséquent, jamais être sous-entendu, sauf à la 2e personne de l'impératif.

Terminaisons : as, présent; is, passé; os, futur; us, conditionnel; u, impératif.

Exemple. — Conjugaison du verbe être : esti.

PRÉSENT.

mi estas,	je suis.
(ci estas),	(tu es).
li, ŝi, ĝi estas,	il, elle est.
ni estas,	nous sommes.
vi estas,	vous êtes.
ili estas,	ils ou elles sont.

PASSÉ.

mi estis,	j'étais ou j'ai été.
(ci estis),	(tu étais ou tu as été).
li, ŝi, ĝi estis,	il, elle était.
ni estis,	nous étions.
vi estis,	vous étiez.
ili estis,	ils ou elles étaient.

FUTUR.

mi estos,	je serai.
(ci estos),	(tu seras).
li, ŝi, ĝi estos,	il, elle sera.
ni estos,	nous serons.
vi estos,	vous serez.
ili estos,	ils ou elles seront.

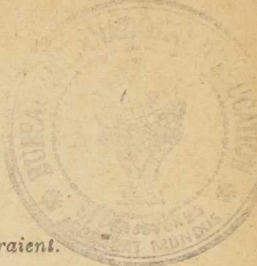

Les adverbes se terminent en o.

CONDITIONNEL.

mi estus,	je serais.
(ci estus),	(tu serais).
li, ŝi, ĝi estus,	il, elle serait.
ni estus,	nous serions.
vi estus,	vous seriez.
ili estus,	ils ou elles seraient.

IMPÉRATIF.

estu, sois; li, ŝi, ĝi estu, *qu'il, qu'elle soit*; ni estu, *soyons*
(vi) estu, *soyez*; ili estu, *qu'ils ou qu'elles soient*.

On conjugue *tous* les verbes sur ce modèle.

Ex. : Mi amas, *j'aime*; li amis, *il aimait*; ili amos, *ils aimeront*; ni amu, *aimons*!

Exercice 3. — Traduire : Mi pensas, do mi estas. Mi venis, mi vidis, mi venkis. Li lernas diligente, kaj baldaŭ li scios. Ni parolas facile kaj rapide. Mi multe dezirus esti granda kaj forta, sed precipe la forto mankas al mi. Ili venu kaj ili rigardu! Li atendu, ĉar mi ne estas nun libera. Mia amiko venis kun sia frato kaj mi estis tre ĝoja. La patrino de mia amiko kaj ŝia filino venos morgaŭ matene, kaj ili restos ĉe mi ĝis la vespero.

Version. — LINGVO INTERNACIA. — Lingvo helpa internacia estas absolute necesa. La tuta tero estas nun kiel granda huro Babela (*de Babel*). La rilatoj inter la homoj de la diversaj nacioj ne estas facilaj. Rimedo por kompreno reciproka estas necesa. La lingvo esperanto perfekte taŭgas por tiu celo; ĉar vi rimarkas, kiel tiu lingvo estas simpla kaj facila. Tamen multaj personoj ekzistas, kiuj kredas, ke tio ne estas vera. Neniu estas pli blinda, ol tiu, kiu ne volas vidi; neniu estas pli surda ol tiu, kiu ne volas aŭdi. Ili rigardu kaj (ili) atentu, ili aŭskultu kaj (ili) legu kaj ili konstatos, ke ni estas pravaj, kiam ni pretendas, ke nenia lingvo natura estas pli facila kaj regula ol Esperanto.

Les verbes se terminent } en **as** présent.
en **is** passé.
en **os** futur.

TROISIÈME LEÇON

Complément direct. — Accusatif. — Voici la seule difficulté qu'un Français, qui n'a appris aucune langue étrangère, rencontre en Esperanto.

On met la lettre n à la fin d'un nom (au singulier et au pluriel) et à la fin des adjectifs qui le qualifient, lorsque ce nom est le complément direct d'un verbe transitif.

Un verbe *transitif* est un verbe qui indique une action qui se porte sur *quelqu'un* ou *quelque chose*. Ce *quelqu'un* ou *cette chose* est ce qu'on appelle le *complément direct* du verbe. Ainsi, *aimer, battre, faire*, sont des verbes transitifs, car : on aime *quelqu'un*, on bat *quelqu'un* ou *quelque chose*, on fait *quelque chose*. Au contraire, *être, mourir*, sont des verbes *intransitifs*, car *être* n'indique pas une action, mais un état; et on ne fait pas l'action de mourir *quelqu'un*.

Dans la phrase : le père aime son fils, père est *sujet*, fils est *complément* du verbe *aimer*. Elle se traduit : *la patro amas sian filon*. Nous mettons *n* à la fin de *filo* et du qualificatif *sia* parce que *filo* est le *complément direct*.

Ex. : La homo trinkis la vinon kaj manĝis la panon, l'homme but le vin et mangea le pain. La Angloj trinkas ofte teon, les Anglais boivent souvent du thé. Mi prenos tion, kion vi donos al mi, je prendrai ce que vous me donnerez. Mi amas tiujn, kiuj estas fortaj, j'aime ceux qui sont forts.

Contraires. — On forme le contraire d'un mot en plaçant devant lui la syllabe *mal*.

Ex. : Honesta, malhonesta, honnête, malhonnête; granda, malgranda, grand, petit; amo, malamo, amour, haine.

Mais *mal* n'implique pas, comme en français, une idée mauvaise, il n'indique que le contraire et toujours cela.

Ex. : Avara, avaré; malavara, généreux; fermi, fermer; malfermi, ouvrir.

Retour. — Le retour au point de départ, la répétition s'indiquent, comme en français, par *re*.

Ex. : Veni, venir; reveni, revenir; fari, faire; refari, refaire.

Durée et bréveté. — Pour indiquer qu'un acte se prolonge, on intercale la syllabe *ad*, dans le mot, avant la terminaison *o, i, a*, etc.

Les verbes se

terminent

} en **us** conditionnel.
} en **u** impératif.
} en **i** infinitif.

Ex. : Paroli, *parler*; paroladi, *discourir*.

Pafo, *coup d'une arme à feu*; palado, *fusillade*

Pour indiquer qu'un acte est *bref* ou *qu'il commence*, on place devant le mot la syllabe *ek*.

Ex. : Krii, *crier*; ekkrii, *s'écrier*; vidi, *voir*; ekvidi, (*commencer à voir*) *apercevoir*.

Exercice 4. — Traduire les mots : Malaperi, malpia, relavi, ekkanti, maldormi, malsaĝa, malbona, malamiko, amikino, malamikino, eksalti, ekdormi, malgajni, rediri, malpli, malplej, ekscii, malesperi.

Traduire les phrases : Mi amas mian edzinon kaj miajn infanojn. — Mi sekvos la vojon, kiun vi montris al mi. — Ni preferas tion, kion ni posedas. — Li faris grandan laboron kaj gajnos multan monon. — Bonan tagon (*sous-entendu* mi deziras al vi) — Bonan nokton, sinjoro (mi deziras al vi) — Adiaŭ, agrablan vojaĝon! — Mi salutas vin. — Akceptu, sinjoro, mian koran saluton. — Mi kore premas viajn manojn. — Mi esperas baldaŭ revidi vin; ĝis revido! — Azeno estas malpli forta ol ĉevalo. — Li estas la malplej kuraĝa el ĉiuj. — Virino estas ordinare malpli forta ol viro.

Version. — ESPERANTO KAJ LATINO. — Multaj personoj, kiuj ne zorge esploris la demandon pri lingvo internacia, kredas, ke la plej bona lingvo internacia estas la lingvo latina. Ili plene eraras, ĉar tiu lingvo ne povas taŭgi por niaj modernaj bezonoj. Antaŭ ĉio, ni devas rimarki, ke la lingvo latina estas tre malfacila. Ĝia gramatiko estas malregula, malsimpla kaj plena de esceptoj. La formoj gramatikaj estas malnovaj, antikvaj kaj tre malsamaj de la formoj de niaj nunaj lingvoj. Ni scias ja, ke niaj filoj, post multaj jaroj da lernado en liceoj, tamen ne scias la latinan lingvon. Ili estas malkapablaj paroladi aŭ skribadi per tiu lingvo. Plie (*de plus*), eĉ se la lingvo latina estus tre facila kaj simpla, ĝi tamen ne taŭgus nun por uzado ĝenerala; ĉar multaj objektoj, ideoj, esprimoj, pensoj ekzistas nun, kiuj ne ekzistis en la tempo Roma. Por uzi nun la lingvon latinan, ni do devus ĝin refari kaj konstrui multajn vortojn novajn por esprimi la modernajn ideojn.

Le complément direct { par **n** singulier.
se termine { par **jn** pluriel.

QUATRIÈME LEÇON

Mots composés. — En Esperanto (comme en Allemand) on forme des mots composés par l'accolement de deux mots. Le mot principal s'écrit toujours le dernier, et on place devant lui le qualificatif.

Ex. : Vaporo, *vapeur*; ŝipo, *bateau*; vaporsipo, *bateau à vapeur*; tago, *jour*; mezo, *milieu*; tagmezo, *midi*; for, *loin*; iri, *aller*; foriri, *s'en aller, partir*; ne, *non, ne pas*; scii, *savoir*; nescii, *ignorer*.

Remarque. — D'après ces exemples on voit qu'en soudant les deux mots ensemble on supprime généralement la finale du premier. Cette règle n'est que facultative et, lorsque l'euphonie l'exige, on conserve la finale du premier mot. Ainsi on peut, à volonté, avec nokto, *nuit*, et mezo, *milieu*, faire : noktmezo ou noktomezo, *minuit*, mais on préférera la seconde forme plus facile à prononcer.

(Pour faciliter aux débutants la traduction des mots composés, nous séparerons les deux parties du mot par un trait.)

Exercice 5. — Traduire les mots : vel-ŝipo, *fer-voje*, sun-lumo, *for-lasi*, grand-anima, mon-puno, tra-iri, *trans-iri*, for-porti, *man-fari*, flor-poto, *ter-pomo*, sorb-papero, *pied-iri*, dormo-ĉambro, *manĝo-ĉambro*, skribo-tablo, *lerno-libro*, legolibro, *kap-kuseno*, okul-vitroj, *vang-haroj*, lip-haroj, *man-plato*, orel-ringo, *ŝingro-ringo*, buton-truo, *sup-telero*, tablotuko, *viŝ-tuko*, naz-tuko, *tut-monda*, jar-libro, *tag-libro*, liber-tempo, *Krist-nasko*, mar-bordo, *staci-domo*, kap-doloro, *vizit-karto*, bon-odora, *arte-farita*, sup-kulero.

Faire, devenir. — Igi signifie *faire, rendre*, iĝi signifie *devenir*. En soudant ces deux mots à la fin d'un nom, d'un adjectif ou d'un verbe (à la place de la terminaison) on forme des verbes.

Ex. : Bela, *beau*; beligi, *rendre beau, embellir*; beligi, *devenir beau, s'embellir*; forta, *fort*; fortiĝi, *fortifier*; fortiĝi, *se fortifier*; fari, *faire*; fariĝi, *faire faire*; fariĝi, *devenir fait, devenir*; ŝtono, *Pierre*; ŝtonigi, *pétrifier*; ŝtoniĝi, *se pétrifier*.

Diminutif et augmentatif. — En intercalant et dans un mot avant la terminaison on diminue l'intensité de l'idée exprimée par ce mot. En intercalant eg on l'augmente.

Ex. : Bela, *beau*; beleta, *joli*; belega, *superbe*; granda,

---

Mots composés obtenus en soudant deux mots.

---

grand; *grandega*, immense; *knabo*, garçon; *knabeto*, garçonnet; *domo*, maison; *domoto*, maisonnette; *domego*, grand bâtiment.

Exercice 6. — Traduire les mots : *sanktigi*, *sanktiĝi*, *humiligi*, *humiliĝi*, *malhumila*, *malhumiliĝi*, *grandigi*, *pligrandigi*, *malgrandigi*, *altiĝi*, *malaltiĝi*, *malaltiĝi*, *fraŭlino*, *fraŭlineto*, *arbo*, *arbeto*, *estimego*, *estimegi*, *forkego*, *kriegi*, *kuregi*, *pleniĝi*, *lerrigi*, *bonigi*, *malbonigi*, *dormeti*, *dormegi*, *tuseti*, *resanigi*, *resaniĝi*.

Prépositions. — En Esperanto chaque préposition a un sens fixe, bien déterminé. Lorsqu'il n'existe aucune préposition rendant exactement ce que l'on veut exprimer, et dans ce cas seulement, on emploie la préposition *je*, indéterminée.

Version. — ESPERANTO KAJ LATINO (*Sekvo*). — Tiu konstruado de novaj formoj plenigus la lingvon latinan je vortoj strangaj kaj tre-ege malbeligus ĝin. Oni lernigus tiel al la infanoj lingvon, kiu tre diferencus je la klasika latina lingvo kaj la studadoj malaltiĝus. Oni ne devas tuŝi idiomon naturan kaj malbonigi ĝin. Ni ne povas toleri tion. Ĉar la lingvo latina ne povas utili por nia celo, ni serĉu alian lingvon. En la proksima ekzerco, ni montros, ke la lingvoj naciaj ankaŭ ne povas ludi tiun rolon.

CINQUIÈME LEÇON

Noms de nombre. — Nul, 0; unu, 1; du, 2; tri, 3; kvar, 4; kvin, 5; ses, 6; sep, 7; ok, 8; naŭ, 9; dek, 10; cent, 100; mil, 1000; milion, 1 000 000.

Numération. — Après dek qui signifie dix, viennent: dek-unu, (*dix et un*) 11; dek-du, (*dix et deux*) 12; etc., dek-naŭ, 19; dudek, (*deux fois dix*) 20; dudek-unu, 21; tridek, (*trois fois dix*) 30; etc., naŭdek, 90; ducent, 200; tricent, 300.

Ex : mil sepcent-okdek-naŭ = 1789.

Les noms de nombre sont invariables. Ils ne prennent ni la marque du pluriel (*j*), ni la marque du complément direct (*n*).

Mots dérivés. — En ajoutant à la fin des noms de nombre les terminaisons *o*, *a*, *e*, on obtient :

**Chaque préposition a un sens
bien déterminé.**

Avec o : nulo, zéro, rien; unuo, unité; deko, dizaine;
Avec a : unua, premier; dua, second; dek-dua, douzième;
Avec e : unue, premièrement; due, deuxièmement.

En ajoutant *oblo, obla, oble*, on a les multiplicatifs : la triolo, le triple; triobla, triple (adj.); trioble, triplement.

En ajoutant *ono, ona, one*, on a les divisionnaires : la duono, a demie; duona, demi (adj.); duone, à demi.

Exercice 7. — Traduire : Sep kaj ok faras dek-kvin. Dudek-tri kaj sepdek-kvin faras naŭdek-ok. Double ses estas dek-du. Tri estas la duono de ses. La tri kvaronoj de unu horo estas kvardek-kvin minutoj. Unu tago estas la sepono (ou sepona parto) de unu semajno. Mi aĉetis dek-duon da kuleroj kaj centon da forkoj. Marto estas la tria monato de jaro. La dek-naŭa jarcento estas la jarcento de la Scienco, de la sociale progresado, de la plibonigo de la sorto de la homoj. 1, 2, 3, estas ciferoj; 1405, 251, 479853, 300006 14200 estas nombroj. Legu ilin, nomu ilin kaj skribu ilin en la esperanta lingvo. Dekjara knabo estas knabo kies aĝo estas dek jaroj. Okdekjara viro havas blankajn harojn. La vojaĝaj biletoj por infanoj sepjaraj kostas nur duonan prezon.

Verŝlon. — ESPERANTO KAJ LINGVOJ NATURAJ. — Oni ofte diras, ke lingvo ne-natura tute ne povas progresi, kaj ke neniam la homoj akceptos ĝian uzadon. Tial kelkaj personoj proponas, ke oni internaciigu iun lingvon, ekzemple la francan aŭ anglan aŭ hispanan. Ili diras, ke jam multaj homoj parolas tiujn lingvojn, kaj ke oni estas certa pri iliaj ecoj. Oni do ne devas fabriki novan idiomon, kiam oni povas ĉerpi el la naturo kaj tie preni iun bonan kaj belan lingvon. Sed tiuj, kiuj tiel paroladas, tute forgesas du gravajn punktojn : unue la popolo, kies lingvon oni akceptus kiel internacian, fariĝus potenca kaj baldaŭ estus la mastro de la mondo; la aliaj popoloj ne akceptos do humiliĝi antaŭ unu sola kaj doni al unu sola popolo tian forton. Due, ĉiuj lingvoj naturaj estas malfacilaj kaj Esperanto estas dekoble pli facila ol iu ajn lingvo nacia. Se oni elektus lingvon naturan, tiuj, kiuj povus lerni tiun lingvon, estus malmultaj; kontraŭe se oni elektas Esperanton, ĉiu povos facile sen profesoro, post kelkaj monatoj, scii la lingvon helpan. Anstataŭ miloj da personoj, ni vidos milionojn, kiuj lernos kaj uzos la lingvon.

**La numération est
absolument régulière.**

SIXIÈME LEÇON

Participes. — Les exemples suivants feront comprendre la formation des participes :

VERBES	PARTICIPES ACTIFS	PARTICIPES PASSIFS
fari, faire	{ faranta, faisant; farinta, ayant fait.	farata, fait (que l'on fait); farita, fait (qui a été fait).
ami, aimer	{ amanta, aimant; aminta, ayant aimé.	amata, aimé (actuellement); amita, aimé (jadis).

Participes-substantifs. — En remplaçant la finale *a* par *o*, on obtient des noms d'êtres :

Ex. : Amanto, un amant (un homme aimant); kreinto, un créateur (un homme ayant créé); arestato, un détenu (un homme qui est arrêté); delegato ou delegito, un délégué (un homme qui est ou a été délégué, suivant la nuance.)

Voix passive d'un verbe. — Avec les participes passifs et le verbe auxiliaire *esti*, être, on forme les temps suivants :

mi estas amata, je suis aimé;
li estas amata, il est aimé;
ni estas amataj, nous sommes aimés.

mi estis amata, j'étais aimé;
ili estis amataj, ils étaient aimés.

mi estos amata, je serai aimé;
ni estos amataj, nous serons aimés.

mi estus amata, je serais aimé;
ni estus amataj, nous serions aimés.

estu amata, sois aimé;
ni estu amataj, soyons aimés.

mi estas amita, j'ai été aimé (je suis ayant été aimé).

mi estis amita, j'avais été aimé (j'étais ayant été aimé).

mi estos amita, j'aurai été aimé (je serai ayant été aimé).

Le participe présent } en **anta** actif.
se termine } en **ata** passif.

---

mi estus amita, j'aurais été aimé (je serais ayant été aimé).

Toutes les conjugaisons passives se font sur ce modèle.

La préposition *par, de*, qui suit un participe passif se traduit par *de*.

Ex. : Amata de ĉiuj, aimé de tous; farita de mi, fait par moi.

Exercice 8. — Traduire : Tiu domo estas konstruata de mia amiko N...; ĝia konstruo estos finita nur post dek-ses monatoj. La Granda Palaco en Parizo estas konstruita en la jaro mil okcent-naŭdek-naŭa kaj estis apenaŭ finita en la jaro mil naŭcenta, kiam malfermiĝis la Universala Ekspozicio Multaj aliaj palacoj estis tiam konstruitaj, sed ili estas malkonstruitaj post la fermo de la Ekspozicio, kaj ne ekzistas plu.

Mortanto estas homo, kiu mortas; mortinto estas homo, kiu mortis. Juĝato estas homo, kiun oni juĝas. La juĝanto estas homo, kiu juĝas la juĝaton. Juĝito estas homo, kiun oni juĝis; se li estis kulpa, li estas punita; se li estis senkulpa, li estas senkulpigita kaj liberigita.

Etats, métiers. — **Ano** veut dire : membre de, habitant de, partisan de.

Ex. : Parizano, Parisien; kristano, chrétien; urbano, citadin, citoyen (habitant d'une ville).

estro veut dire : chef.

Ex. : Policestro, chef de la police; ŝipestro, commandant d'un navire (chef du navire).

isto indique le métier, l'occupation régulière.

Ex. : boto, botte; botisto, bottier; muziko, musique; muzikisto, musicien; kuraci, soigner les malades; kuracisto, médecin pratiquant.

ulo indique le caractère, le signe distinctif.

Ex. : Saĝa, sage; saĝulo, un sage; bona, bon; bonulo, un bonhomme.

Exercice 9. — Traduire les mots : paroladanto, paroladisto, matematikisto, fizikisto, lavisto, lavistino, pordisto, pordistino, kombisto, komercisto, fabrikisto, fabrikanto, fabrikestro, regnestro, spritulo, pied-iranto, karulo, karulino,

---

Le participe passé { en **inta** actif.
se termine } en **ita** passif.

ĉarmulo, ĉarmulino, savinto, veturanto, veturiganto, veturigisto, vojaĝanto, vojaĝisto, vaganto, militisto, kirasulo, scienculo.

Version. — HISTORIO DE ESPERANTO. — La kreinto de la lingvo Esperanto estas Doktoro Zamenhof, kiu nun estas kuracisto en Varsovio. Li naskiĝis en Bjelostoko, malgranda urbo rusa, kies urbanoj parolis multajn malsamajn lingvojn. Pro tio la loĝantoj de Bjelostoko ne komprenis sin reciproke kaj tio kaŭzis multajn embarasojn. La juna Zamenhof estis frapita de tiu malfeliĉo kaj multe pensis pri la plej bona maniero por malaperigi ĝin. Li do alvenis al la konkludo, ke liaj samurbanoj estas malamikoj inter si nur tial, ke ili ne komprenas sin reciproke. La lingvo Esperanto estas do kreita de Zamenhof por hom-ama celo.

Dum longaj jaroj Zamenhof laboris pri la farado de lingvo arte-farita, post kiam li konvinkiĝis, ke nek lingvo mortinta kiel la latina, nek lingvo vivanta kiel la franca povas taŭgi por ĝenerala uzado.

Jam en la jaro mil okcent-sepdek-oka, la lingvo internacia estis *teorie* preta, sed saĝe Zamenhof ne volis ĝin publikigi antaŭ *praktika* provo. Li do tute sola, dum ok jaroj, provis praktike sian lingvon kaj plibonigis ĝin. Oni povos legi en la libro « Esperantaj prozajoj » eldonita de la firmo *Hachette* belan leteron de Doktoro Zamenhof, kie li rakontas, kiel li konstruis sian lingvon.

Fine, en la jaro mil okcent-okdek-sepa, li publikigis la unuajn lernolibrojn esperantajn.

SEPTIÈME LEÇON

Interrogation. — On marque l'interrogation par le mot *ĉu* qui signifie *est-ce que*, à moins qu'il n'y ait dans la phrase un interrogatif : *kiu, qui; kio, quoi; kie, où; kiam, quand;* *kial, pourquoi; kia, quel; kiel, comment; kies, à qui; kiom, combien.*

Jamais l'inversion ne marque, en Esperanto, l'interrogation.

Ex. : Ĉu vi venas? *Venez-vous? (Est-ce que vous venez?)*

Ĉu vi estas sana? *Êtes-vous bien portant?*

Kiel vi fartas? *Comment vous portez-vous?*

Kie estas mia ĉapelo? *Où est mon chapeau?*

Kiu ploras tie-ĉi? *Qui pleure ici?*

On marque l'interrogation par *ĉu*.

Exercice 10. — Traduire : Ĉu vi foriros morgaŭ? Jes sinjoro. — Ĉu vi restas tie ĉi? Ne, sinjorino. — Ĉu vi fartas bone? Ne mia farto estas malbona. — Kial vi mensogas? — Kiu venis hieraŭ? — Kian libron vi deziras? — Kiom kostas tiu mantelo? — Kies estas tiu robo? — Ĉu ĝi estas (la) via? — Kion kreis Dio en la komenco de la mondo? — Kio pasas sub miaj fenestroj? Ili estas la muzikistoj de la dudek-unua regimento kondukataj de la muzikestro. — Kie loĝas la genia aŭtoro de la lingvo Esperanto?

Possibilité. — Ebla signifie *possible*; eble signifie *peut-être (possiblement)*.

Ex. : Fari, *faire*; farebla, *faisable (qui peut être fait)*; kredi, *croire*; kredebla, *croyable (qui peut être cru)*; fleksi, *fléchir*; fleksebla, *flexible*.

Ena indique le *penchant à, l'habitude*.

Ex. : Kredema, *crédule (qui a du penchant à croire)*; laborema, *travailleur (qui a du goût au travail)*.

Inda signifie *digne de*, indique le mérite.

Ex. : Kredinda, *digne de foi*; honorinda, *honorabile (digne d'être honoré)*.

Parenté. — La syllabe *bo* sert à indiquer la parenté résultant du mariage.

Ex. : Bopatro, *beau-père*; bofilo, *gendre*.

La syllabe *ge* réunit les deux sexes.

Ex. : Gesinjoroj, *monsieur et madame (ou) messieurs et mesdames*; gepatroj (*père et mère*), *parents*.

Exercice 11. — Traduire les mots. Mallaborema, rompebla, memorinda, aminda, laboremulo, babilema, babilemulo, mensogema, mensogemulo, vidinda, videbla, ver-direma, laŭdinda, mallaŭdinda, riprocinda, venĝema, batalema, ne-ebla, fidinda, kolerema, palpebla, sentebla, bopatrino, bofilino, gefratoj, geknaboj, geavoj.

Version. — HISTORIO DE ESPERANTO (*Sekvo*). — En la tempo, kiam aperis la lingvo Esperanto, la lingvo « volapük » bruegis. La bezono de lingvo helpa estis tiel granda, ke kelkaj homoj lernis volapükon, malgraŭ ke tiu lingvo estis malbela, neparolebla, malfacila. Sed tiu ridiga lingvo, vera parodio de lingvo, ne povis longe daŭri. Ĝiaj partianoj, eĉ plej fervoraj,

---

Deux négations valent une affirmation.

---

konstatis baldaŭ, ke tiu ombro de lingvo bezonis plibonigojn kaj malpaco okazis inter ili, ĉar ili ne povis unuigi pri la ŝanĝoj fareblaj aŭ farindaj en la lingvo. Tiel volapük mortis, sed ĝia malsukceso tre malutilis por la ideo mem de lingvo artefarita. Multaj (homoj) kredis, ke tiu malprospero estas ne-disputebla pruvo, ke la farado de lingvo estas neebla kaj utopia. Esperanto en-iris do malfacilan vojon plenan de antaŭ-juĝoj, kaj doktoro Zamenhof devis longe batali por venki la kontraŭ-starantojn. Malriĉa, senpova li elspezis sian tutan havon por la sukceso de sia ideo, kaj nur post longaj jaroj da batalado, post ruiniĝo, kiam li komencis malesperi, la sukceso neatendata alvenis.

HUITIÈME LEÇON

Accusatif de direction. — Lorsqu'il y a mouvement vers un but on met un *n* à la fin du mot qui indique le but et à la fin des adjectifs qui le qualifient.

Ex. : Mi iras Parizon, *Je vais à Paris*. Kien vi iras? *Où allez-vous?* La birdo flugas en la ĉambron, *L'oiseau vole dans la chambre (il y va, il n'y était pas avant)*. La birdo flugas en la ĉambro, *L'oiseau vole dans la chambre (il y est depuis quelque temps et y vole çà et là)*. Mi eniras en la korton, *J'entre dans la cour*.

Exercice 12. — Traduire les phrases : Mi vojaĝas en mia lando. Mi vojaĝas en mian landon. La kato saltas sur la tablo. La kato saltas sur la tablon. La hirundoj flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero estis aliaj hirundoj. Mi veturas hejmen. Mi estas hejme. Li jetis la pilkon sur la nigran tabulon. Multaj vortoj estas skribitaj sur la nigra tabulo.

Contenants. — Ujo indike le contenant total, ce qui renferme, ce qui porte.

Ex. : Sukero, *sucré*; sukerujo, *sucrier*; pomo, *pomme*; pomujo, *pommier*; franco, *français*; Francujo, *France*.

Ingo indike le contenant partiel dans lequel on introduit partiellement un objet.

Ex. : Kandelo, *chandelle*; kandelingo, *chandelier*; fingro, *doigt*; fingringo, *dé*.

La terminaison *n* marque le but.

Lieux. — Ejo indique le lieu affecté à un usage.

Ex.: Lerni, *apprendre*; lernejo, *école*; preĝi, *prier*; preĝejo, *église*; ĉevalo, *cheval*; ĉevalejo, *écurie*.

Exercice 13. — Traduire les mots : Salujo, vinaĝujo, oleujo, cigarujo, cigaringo, vendejo, Turkujo, Anglujo, Germanujo, pirujo, persikujo, fragujo, glavingo, sidejo, dormejo, manĝejo, lernejestro, lernanto.

Version. — HISTORIO DE ESPERANTO (*fino*). — La unuaj Esperantistoj estis precipe Rusoj, Svedoj kaj kelkaj Germanoj. Sed, kiel oni scias, la fondo de Societoj estas malfacila en Rusujo kaj la propagando de novaj ideoj estas tre malhelpata en tiu lando. En mil okcent-okdek-naŭ aperis la unua ĵurnalo redaktita Esperante. Ĝi estis presata en Germanujo, sed preskaŭ ĉiuj abonintoj estis Rusoj. Tiu gazeto daŭris dum ses jaroj, ĝis mil okcent-naŭdek-kvin. Tiam, ĉar la eminenta verkisto *Tolstoj* verkis artikolojn en tiu gazeto, la regnestroj de Rusujo malpermesis ĝian eniron en Rusujon.

La gazeto mortis kaj la propagando haltis. Nova ĵurnalo nomita « *Lingvo Internacia* » aperis en Svedujo el preseo de Upsala. Ĝi subtenis la malfacilan progresadon de la lingvo. En la jaro mil okcent-naŭdek-oka fondiĝis la *Societo franca por propagando de Esperanto* (S. f. p. E.); sed post du jaroj de ekzisto ĝi nur kalkulis tricent anojn, kies apenaŭ duono loĝis en Francujo. Tiam kelkaj francaj universitatoj kaj scienculoj prenis la aferon en manojn; helpataj de la potenca franca Turing-Klubo, ili energie propagandis la lingvon en tuta Francujo kaj baldaŭ multaj grupoj esperantistaj fondiĝis en ĉiuj grandaj urboj de Francujo. Nun oni kalkulas jam kvindek mil Esperantistojn en Francujo. Tiu movado franca atingis aliajn landojn. La malnovaj amikoj rusaj, svedaj, germanaj, bulgaraj, aŭstraj kaj hungaraj vekigis, kaj granda puŝo naskiĝis unue en Anglujo, kie nun ekzistas pli ol ducent Societoj propagandaj kaj poste en ĉiuj aliaj landoj.

La progresoj de Esperanto tra la mondo estas tiel grandaj, gravaj, rapidaj, ke neniu povas nun dubi pri la certa triumfo fina. La kongresoj de Esperantistoj, kie estis pli ol mil diversaciaj kongresanoj, pruvis la taŭgecon de la lingvo por ĝia celo.

Un seul article défini invariable : la.

NEUVIÈME LEÇON

Participes futurs. — Il existe, en Esperanto, deux participes futurs qui n'ont d'analogues que dans bien peu de langues et qui sont très utiles.

PARTICIPE FUTUR ACTIF

Faronta, devant faire.

Amonta, devant aimer.

PARTICIPE FUTUR PASSIF

Farota, devant être fait.

Amota, devant être aimé.

Ex. : Ŝuldo pagota, dette à payer (dette devant être payée); mono ricevota, argent à recevoir (argent devant être reçu); la pagonta kaso, la caisse qui doit payer (la caisse qui paiera).

Avec ces participes, en substituant o à la finale a, on obtient des noms :

Ex. : La Savonto, le Messie (celui qui sauvera); la juĝoto, le prévenu (celui qui sera jugé).

Collections. — La finale aro indique une collection d'objets, de personnes.

Ex. : Vagono, wagon; vagonaro, train (collection de wagons); vorto, mot; vortaro, dictionnaire (collection de mots).

Unité, Parcelle. — Au contraire, la finale ero indique une parcelle, un élément.

Ex. : Fajro, feu; fajrero, étincelle (parcelle de feu); sablo, sable; sablero, grain de sable.

Qualité. — La finale eco indique une qualité (abstraite).

Ex. : Bona, bon; boneco, bonté; viro, mâle; vireco, virilité; vera, vrai; vereco, véracité.

Concret. — Au contraire, la finale ajo indique un objet (concret) fait de telle ou telle matière, de telle ou telle manière.

Ex. : Alta, haut; altaĵo, une hauteur; sukero, sucre; sukerajo, une sucrerie (un objet fait en sucre).

Instrument. — La finale ilo indique les instruments.

Ex. : Tranĉi, couper; tranĉilo, couteau; falĉi, faucher; falĉilo, faux.

Dissémination. — Pour indiquer la dissémination, la distribution, on place devant le mot la syllabe dis.

Ex. : Semi, semer; dissemi, disséminer; doni, donner; disdoni, distribuer.

Le participe futur se	}	en onta actif.
		en ota passif.

Exercice 14. — Traduire les mots : beleco, alteco, grandeco, ŝiparo, militistaro, arbaro, hakilo, muzikilo, polvo, disvastigi, disvastigo, barilo, glaciaĵo, frandaĵo, ofteco, ofta, malofta, malofteco, maloftaĵo, akvero, pluveto, homaro, registaro, registro, manĝilo, manĝilaro, kuirilo, kuirilaro.

Version. — FINA PAROLADO. — La leganto, kiu zorgas studis tiun libreton, estas certe konvinkita pri la rimarkindaj ecoj de Esperanto. La ĉefaj ecoj estas : la gramatika simpleco, la granda reguleco, la bela bon-soneco kaj la perfekta internacieco de la vortaro.

La gramatiko konsistas el kelkaj reguloj sen-esceptaj rapide lerneblaj kaj facile uzablaj.

La vortaro en-havas multajn vortojn internaciajn konatajn de ĉiuj popoloj eŭropaj. Se oni malfermas vortaron esperantan-anglan, esperantan-germanan, esperantan-hispanan, k. t. p. (kaj tiel plu = etc.) oni, kun granda miro, konstatas, ke preskaŭ ĉiuj fundamentaj vortoj de la lingvo Esperanto apartenas al la angla, germana aŭ hispana lingvoj.

Tiu internacieco, kaj tiu simpleco estas la kaŭzoj de la sukceso kaj mirinda disvastiĝo de nia lingvo.

Plie la parolebleco estas ne nur facila por ĉiuj popoloj, sed ankaŭ multaj eksperimentoj pruvas, ke divers-landanoj, lernintaj la lingvon sen instruisto en libroj, tamen ĝin parolas sam-maniere. Tiu miraklo de-venas de tio, ke la ortografio estas absolute fonetika, kaj ke ĉiuj sonoj de la lingvo estas facile el-paroleblaj por ĉiuj popoloj ĉar la aŭtoro de la lingvo evitis la sonojn malfacilajn, kiel la franca sono *u*.

Kara leginto, kiu havis la paciencon legi tiun tutan broŝuron, mi estas certa, ke vi estas konvinkita. Vi konas nun la unuajn principojn de nia bela lingvo kaj vi, sen granda peno, povos fariĝi tre lerta esperantisto. Vi scias jam multon, sed tamen vi ne scias ĉion, kaj ni tre konsilas al vi aĉeti lerno-libron gramatikon kaj vortarojn por perfektigi. En ĉiuj grandaj urboj oni faras kursojn sen-pagajn. Iru, aŭskultu ilin! La laboro estos malgranda kaj la rezultato tre granda.

Propagandu, diskonigu nian lingvon! Instruu pri ĝi viajn infanojn! Postulu ĝian scion de viaj oficistoj! Uzu ĝin en viaj leteroj! Helpu al la disvastiĝo de la bela kaj utila internacia komprenilo

ESPERANTO!

VOCABULAIRE ESPERANTO-FRANÇAIS

Des mots employés dans cette brochure

(Ce vocabulaire ne donne que les mots fondamentaux et le lecteur devra former les mots dérivés en appliquant les règles expliquées dans les diverses leçons.)

Abon-i	<i>S'abonner.</i>	Arb-o	<i>Arbre</i>
Absolut-a	<i>Absolu.</i>	Art-o	<i>Art.</i>
Aĉet-i	<i>Acheter.</i>	Arte-farita	<i>Artificiel.</i>
Adiaŭ	<i>Adieu.</i>	Artikol-o	<i>Article.</i>
Afer-o	<i>Affaire.</i>	Atend-i	<i>Attendre.</i>
Aĝ-o	<i>Age.</i>	Atent-i	<i>Être attentif à</i>
Agrabl-a	<i>Agréable.</i>	Ating-i	<i>Atteindre.</i>
Ajn	<i>Que ce soit.</i>	Aŭ	<i>Ou.</i>
Akcept-i	<i>Accepter, ac-</i>	Aŭd-i	<i>Entendre.</i>
	<i>cueillir.</i>	Aŭskult-i	<i>Écouter</i>
Akv-o	<i>Eau.</i>	Aŭstr-o	<i>Autrichien.</i>
Al	<i>A, vers.</i>	Aŭtor-o	<i>Auteur.</i>
Ali-a	<i>Autre.</i>	Av-o	<i>Grand-vère.</i>
Alt-a	<i>Haut.</i>	Ažen-o	<i>Ane.</i>
Am-i	<i>Aimer.</i>	Babel-o	<i>Babel.</i>
Amik-o	<i>Ami.</i>	Babil-i	<i>Babiller.</i>
An-o	<i>Habitant de,</i>	Baldaŭ	<i>Bientôt.</i>
	<i>membre de.</i>	Bar-i	<i>Barrer.</i>
Angl-o	<i>Anglais.</i>	Batal-i	<i>Combattre.</i>
Anim-o	<i>Ame.</i>	Bel-a	<i>Beau.</i>
Ankaŭ	<i>Aussi.</i>	Bezon-i	<i>Avoir besoin de</i>
Anstataŭ	<i>Au lieu de.</i>	Bilet-o	<i>Billet.</i>
Antaŭ	<i>Avant, devant.</i>	Bjelostok-o	<i>Bielostok.</i>
Antikv-a	<i>Antique.</i>	Blank-a	<i>Blanc.</i>
Aparten-i	<i>Appartenir.</i>	Blind-a	<i>Aveugle.</i>
Apenaŭ	<i>A peine.</i>	Bon-a	<i>Bon.</i>
Aper-i	<i>Apparaître.</i>	Bon-e	<i>Bien.</i>
Ar-o	<i>Collection.</i>	Bord-o	<i>Bord.</i>

Bov-o	<i>Bœuf.</i>	Disput-i	<i>Disputer.</i>
Brošur-o	<i>Brochure.</i>	Divers-a	<i>Divers.</i>
Bru-i	<i>Faire du bruit.</i>	Do	<i>Donc.</i>
Bulgar-o	<i>Bulgare.</i>	Doktor-o	<i>Docteur.</i>
Buš-o	<i>Bouche.</i>	Dolor-o	<i>Douleur.</i>
Buton-o	<i>Bouton.</i>	Dom-o	<i>Maison.</i>
Cel-i	<i>Viser.</i>	Don-i	<i>Donner.</i>
Cent	<i>Cent.</i>	Dorm-i	<i>Dormir.</i>
Cert-a	<i>Certain.</i>	Du	<i>Deux.</i>
Ci	<i>Tu.</i>	Dub-i	<i>Douter.</i>
Cifer-o	<i>Chiffre.</i>	Dum	<i>Tandis que.</i>
Cigar-o	<i>Cigare.</i>	Ėbl-a	<i>Possible.</i>
Ĉambr-o	<i>Chambre.</i>	Ec-o	<i>Qualité.</i>
Ĉar	<i>Car, puisque.</i>	Eĉ	<i>Même.</i>
Ĉarm-a	<i>Charmant.</i>	Edz-o	<i>Époux.</i>
Ĉe	<i>Chez, à.</i>	Eksperiment-o	<i>Expérience</i>
Ĉef-a	<i>Principal.</i>	Ekspozici-o	<i>Exposition.</i>
Ĉerp-i	<i>Puiser.</i>	Ekzempl-o	<i>Exemple.</i>
Ĉeval-o	<i>Cheval.</i>	Ekzerc-i	<i>Exercer.</i>
Ĉiam	<i>Toujours.</i>	Ekzist-i	<i>Exister.</i>
Ĉifon-o	<i>Chiffon.</i>	El	<i>De, d'entre</i>
Ĉio	<i>Tout.</i>		<i>hors de.</i>
Ĉion	<i>Tout (accus. de</i>	El-don-i	<i>Éditer.</i>
	<i>ĉio).</i>	Elekt-i	<i>Choisir.</i>
Ĉiu	<i>Chacun, cha-</i>	El-parol-i	<i>Prononcer.</i>
	<i>que.</i>	El-spez-i	<i>Dépenser.</i>
Ĉiuj	<i>Tous.</i>	Embaras-i	<i>Embarrasser.</i>
Ĉu	<i>Est-ce que.</i>	Eminent-a	<i>Éminent.</i>
Da	<i>De (Après un</i>	En	<i>Dans, en, à.</i>
	<i>mot exprimi-</i>	Energi-o	<i>Énergie.</i>
	<i>mant une</i>	Er-o	<i>Parcelle.</i>
	<i>quantité).</i>	Erar-i	<i>Faire erreur.</i>
Daŭr-i	<i>Durer.</i>	Escept-i	<i>Excepter.</i>
De	<i>Du, de.</i>	Esper-i	<i>Espérer.</i>
Dek	<i>Dix.</i>	Esplor-i	<i>Explorer.</i>
Demand-i	<i>Questionner.</i>	Esprim-i	<i>Exprimer.</i>
Dev-i	<i>Devoir.</i>	Est-i	<i>Être.</i>
Dezir-i	<i>Désirer.</i>	Estim-i	<i>Estimer.</i>
Di-o	<i>Dieu.</i>	Estr-o	<i>Chef.</i>
Diferenc-i	<i>Être différent.</i>	Eŭrop-o	<i>Europe.</i>
Diligent-a	<i>Diligent.</i>	Evit-i	<i>Éviter.</i>
Dir-i	<i>Dire.</i>	Fabrik-o	<i>Fabrique.</i>

Facil-a	<i>Facile.</i>	Glaci-o	<i>Glace.</i>
Fals-i	<i>Falsifier.</i>	Glav-o	<i>Glaive, épée.</i>
Far-i	<i>Faire.</i>	Gramatik-o	<i>Grammaire.</i>
Fart-i	<i>Se porter (bien ou mal).</i>	Grand-a	<i>Grand.</i>
Felic-a	<i>Heureux.</i>	Grav-a	<i>Important.</i>
Fenestr-o	<i>Fenêtre.</i>	Grup-o	<i>Groupe.</i>
Fer-o	<i>Fer.</i>	Ĝeneral-a	<i>Général.</i>
Ferm-i	<i>Fermer.</i>	Ĝi	<i>Il ou elle.</i>
Fervor-o	<i>Ferveur.</i>	Ĝin	<i>Le, la, (accus. de ĝi).</i>
Fid-i	<i>Se fier à.</i>	Ĝis	<i>Jusqu'à.</i>
Fiks-i	<i>Fixer.</i>	Ĝoj-i	<i>Se réjouir.</i>
Fil-o	<i>Fils.</i>	Hak-i	<i>Couper avec la hache.</i>
Fin-i	<i>Finir.</i>	Halt-i	<i>S'arrêter.</i>
Fingr-o	<i>Doigt.</i>	Har-o	<i>Poil, cheveu.</i>
Firm-o	<i>Maison (de commerce).</i>	Hav-i	<i>Avoir.</i>
Fizik-o	<i>Physique.</i>	Hejm-o	<i>Son chez-soi.</i>
Flor-i	<i>Fleurir.</i>	Help-i	<i>Aider, secourir.</i>
Flu-i	<i>Couler.</i>	Hieraŭ	<i>Hier.</i>
Flug-i	<i>Voler.</i>	Hirund-o	<i>Hirondelle.</i>
Fond-i	<i>Fonder.</i>	Hispan-o	<i>Espagnol.</i>
Fonetik-a	<i>Phonétique.</i>	Histori-o	<i>Histoire.</i>
For	<i>Loin de.</i>	Hom-o	<i>Homme.</i>
Forges-i	<i>Oublier.</i>	Hor-o	<i>Heure.</i>
Fork-o	<i>Fourchette.</i>	Humil-a	<i>Humble.</i>
Form-o	<i>Forme.</i>	Hungar-o	<i>Hongrois.</i>
Fort-a	<i>Fort.</i>	Id-o	<i>Descendant de.</i>
Frag-o	<i>Fraise (fruit).</i>	Ide-o	<i>Idee.</i>
Franc-o	<i>Français.</i>	Idiom-o	<i>Idiome.</i>
Frاند-i	<i>Avoir le goût des friandises.</i>	Ig-i	<i>Faire, rendre.</i>
Frap-i	<i>Frapper.</i>	Iĝ-i	<i>Devenir.</i>
Frat-o	<i>Frère.</i>	Il-o	<i>Instrument.</i>
Fraŭl-o	<i>Célibataire (Homme).</i>	Ili	<i>Ils ou elles.</i>
Fundament-o	<i>Fondement.</i>	Ilin	<i>Les (accus. de ili).</i>
Gajn-i	<i>Gagner.</i>	In-o	<i>Femelle.</i>
Gazet-o	<i>Gazette.</i>	Ind-a	<i>Digne de.</i>
Geni-o	<i>Génie.</i>	Infan-o	<i>Enfant.</i>
Genu-o	<i>Genou.</i>	Ing-o	<i>Étui, fourreau.</i>
German-o	<i>Allemand.</i>	Instru-i	<i>Instruire.</i>
		Inter	<i>Entre, parmi.</i>

Internaci-a	<i>International.</i>	Koler-i	<i>Être en colère</i>
Ir-i	<i>Aller.</i>	Komb-I	<i>Peigner.</i>
Iu	<i>Quelque, quel-</i> <i>qu'un.</i>	Komenc-i	<i>Commencer.</i>
Ja	<i>En effet, defait.</i>	Komerc-i	<i>Commencer.</i>
Jam	<i>Déjà.</i>	Kompren-i	<i>Comprendre.</i>
Jar-o	<i>An, année.</i>	Kon-i	<i>Connaitre.</i>
Je	<i>De, à, etc. (pré-</i> <i>position à sens</i> <i>indéterminé).</i>	Konduk-i	<i>Conduire.</i>
Jes	<i>Oui.</i>	Konklud-i	<i>Conclure.</i>
Juĝ-i	<i>Juger.</i>	Konsil-i	<i>Conseiller.</i>
Jun-a	<i>Jeune.</i>	Konsist-i (el)	<i>Consister (en).</i>
Ĵet-i	<i>Jeter.</i>	Konstat-i	<i>Constater.</i>
Ĵurnal-o	<i>Journal.</i>	Konstru-i	<i>Construire.</i>
Kaj	<i>Et.</i>	Kontraŭ	<i>Contre.</i>
Kalkul-i	<i>Calculer.</i>	Konvink-i	<i>Convaincre.</i>
Kant-i	<i>Chanter.</i>	Kor-o	<i>Cœur.</i>
Kap-o	<i>Tête.</i>	Kost-i	<i>Coûter.</i>
Kapabl-a	<i>Capable.</i>	Kotlet-o	<i>Côtelette.</i>
Kar-a	<i>Cher.</i>	Kre-i	<i>Créer.</i>
Kart-o	<i>Carte.</i>	Kred-i	<i>Croire.</i>
Kat-o	<i>Chat.</i>	Kri-i	<i>Crier.</i>
Kaŭz-i	<i>Causer.</i>	Krist-o	<i>Christ.</i>
Ke	<i>Que (conjunct.)</i>	Kuir-i	<i>Cuire.</i>
Kelk-a	<i>Quelque.</i>	Kuler-o	<i>Cuiller.</i>
Kia	<i>Quel, quelle.</i>	Kulp-a	<i>Coupable.</i>
Kial	<i>Pourquoi.</i>	Kun	<i>Avec.</i>
Kiam	<i>Quand, lorsque.</i>	Kur-i	<i>Courir.</i>
Kie	<i>Où.</i>	Kurac-i	<i>Traiter (u</i> <i>malade).</i>
Kiel	<i>Comme, com-</i> <i>ment, que.</i>	Kuraĝ-a	<i>Courageux.</i>
Kies	<i>A qui, dont le.</i>	Kurs-o	<i>Cours.</i>
Kio	<i>Quoi.</i>	Kusen-o	<i>Cousin.</i>
Kion	<i>Que (accus. de</i> <i>kio).</i>	Kuz-o	<i>Cousin.</i>
Kiom	<i>Combien.</i>	Kvalit-o	<i>Qualité.</i>
Kiras-o	<i>Cuirasse.</i>	Kvar	<i>Quatre.</i>
Kiu	<i>Qui, lequel.</i>	Kvin	<i>Cinq.</i>
Kiun	<i>Que (accus. de</i> <i>kiu).</i>	L', la	<i>Le, la, les.</i>
Klasik-a	<i>Classique.</i>	Labor-i	<i>Travailler.</i>
		Land-o	<i>Pays.</i>
		Las-i	<i>Laisser.</i>
		Latin-a	<i>Latin.</i>
		Laŭd-i	<i>Louer.</i>
		Lav-i	<i>Laver.</i>

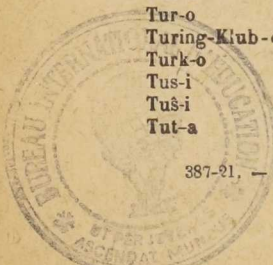
Leg-i	<i>Lire.</i>	Mirakl-o	<i>Miracle.</i>
Leon-o	<i>Lion.</i>	Modern-a	<i>Moderne.</i>
Lern-i	<i>Apprendre.</i>	Mon-o	<i>Argent.</i>
Lert-a	<i>Habile.</i>	Monat-o	<i>Mois.</i>
Leter-o	<i>Lettre, épître.</i>	Mond-o	<i>Monde.</i>
Li	<i>Il.</i>	Mont-o	<i>Mont.</i>
Liber-a	<i>Libre.</i>	Montr-i	<i>Montrer.</i>
Libr-o	<i>Livre.</i>	Morgaü	<i>Demain.</i>
Lice-o	<i>Lycée.</i>	Mort-i	<i>Mourir.</i>
Lin	<i>Le (accus. de li)</i>	Mov-i	<i>Mouvoir.</i>
Lingv-o	<i>Langue.</i>	Mult-a	<i>Beaucoup de.</i>
Lip-o	<i>Lèvre.</i>	Muzik-o	<i>Musique.</i>
Loğ-i	<i>Loger.</i>	Naci-o	<i>Nation.</i>
Long-a	<i>Long.</i>	Nask-i	<i>Enfanter.</i>
Lud-i	<i>Jouer.</i>	Natur-a	<i>Naturel.</i>
Lum-i	<i>Luire.</i>	Naü	<i>Neuf (chiffre)</i>
Majstr-o	<i>Maître (dans un art).</i>	Naz-o	<i>Nez.</i>
Malgraü	<i>Malgré.</i>	Ne	<i>Non, ne pas</i>
Man-o	<i>Main.</i>	Neces-a	<i>Nécessaire.</i>
Manğ-i	<i>Manger.</i>	Nek	<i>Ni.</i>
Manier-o	<i>Manière.</i>	Nenia	<i>Aucun, nul.</i>
Mank-i	<i>Manquer.</i>	Neniam	<i>Jamais.</i>
Mantel-o	<i>Manteau.</i>	Neniu	<i>Personne.</i>
Mar-o	<i>Mer.</i>	Ni	<i>Nous.</i>
Mart-o	<i>Mars.</i>	Nin	<i>Nous (accus. de ni).</i>
Mastr-o	<i>Maître (qui commande).</i>	Nigr-a	<i>Noir.</i>
Matematik-a	<i>Mathématique.</i>	Nokt-o	<i>Nuit.</i>
Maten-o	<i>Matin.</i>	Nom-o	<i>Nom.</i>
Mem	<i>Même.</i>	Nombr-o	<i>Nombre.</i>
Memor-i	<i>Se souvenir de.</i>	Nov-a	<i>Nouveau.</i>
Mensog-i	<i>Mentir.</i>	Nun	<i>Maintenant.</i>
Mez-o	<i>Milieu.</i>	Nun-a	<i>Actuel.</i>
Mi	<i>Je, moi.</i>	Nur	<i>Seulement.</i>
Mil	<i>Mil, mille.</i>	Objekt-o	<i>Objet, sujet.</i>
Milion-o	<i>Million.</i>	Odor-i	<i>Sentir, exhaler une odeur.</i>
Milit-i	<i>Guerroyer.</i>	Ofic-o	<i>Office, emploi.</i>
Min	<i>Me (acc. de mi).</i>	Oft-e	<i>Souvent.</i>
Minac-i	<i>Menacer.</i>	Ok	<i>Huit.</i>
Minut-o	<i>Minute.</i>	Okaz-i	<i>Avoir lieu.</i>
Mir-i	<i>S'étonner.</i>	Okul-o	<i>Œil.</i>

Oi	<i>Que (dans une comparaison)</i>	Pluv-o	<i>Pluie.</i>
Ole-o	<i>Huile</i>	Polv-o	<i>Poussiè^{re}</i>
Ombr-o	<i>Ombre.</i>	Pom-o	<i>Pomme.</i>
Oni	<i>On.</i>	Popol-o	<i>Peuple.</i>
Onkl-o	<i>Oncle.</i>	Por	<i>Pour.</i>
Ordinar-a	<i>Ordinaire.</i>	Pord-o	<i>Porte.</i>
Orel-o	<i>Oreille.</i>	Pork-o	<i>Porc.</i>
Ortografi-o	<i>Orthographe</i>	Port-i	<i>Porter</i>
Ost-o	<i>Os.</i>	Posed-i	<i>Posséder.</i>
Pac-o	<i>Paix.</i>	Post	<i>Après.</i>
Pacienc-o	<i>Patience.</i>	Postul-i	<i>Exiger.</i>
Palac-o	<i>Palais.</i>	Pot-o	<i>Pot.</i>
Palp-i	<i>Palper.</i>	Potenc-a	<i>Puissant.</i>
Paper-o	<i>Papier.</i>	Pov-i	<i>Pouvoir.</i>
Pariz-o	<i>Paris.</i>	Praktik-a	<i>Pratique.</i>
Parodi-o	<i>Parodie.</i>	Prav-a	<i>Qui a raison.</i>
Parol-i	<i>Parler.</i>	Esti prava	<i>Avoir raison.</i>
Part-o	<i>Parti.</i>	Precip-e	<i>Surtout.</i>
Parti-o	<i>Parti.</i>	Prefer-i	<i>Préférer.</i>
Pas-i	<i>Passer (intr.).</i>	Preğ-i	<i>Prier.</i>
Patr-o	<i>Père.</i>	Prem-i	<i>Presser.</i>
Pen-i	<i>Peiner.</i>	Pren-i	<i>Prendre.</i>
Pens-i	<i>Penser.</i>	Pres-i	<i>Imprimer.</i>
Per	<i>Par, au moyen de.</i>	Preskaü	<i>Presque.</i>
Perfekt-a	<i>Parfait.</i>	Pret-a	<i>Prêt.</i>
Permes-i	<i>Permettre.</i>	Pretend-i	<i>Prétendre.</i>
Persik-o	<i>Pêche (fruit).</i>	Prez-o	<i>Prix.</i>
Person-o	<i>Personne.</i>	Pri	<i>Sur, touchant</i>
Pi-a	<i>Pieux.</i>	Princip-o	<i>Principe.</i>
Pied-o	<i>Pied.</i>	Pro	<i>A cause de.</i>
Pilk-o	<i>Balle (jeu).</i>	Progres-i	<i>Progresser.</i>
Pipr-o	<i>Poivre.</i>	Proksim-a	<i>Proche.</i>
Pir-o	<i>Poire.</i>	Propagand-o	<i>Propagande.</i>
Plat-a	<i>Plat.</i>	Propon-i	<i>Proposer.</i>
Plej	<i>Le plus.</i>	Prosper-i	<i>Réussir.</i>
Plen a	<i>Plein.</i>	Prov-i	<i>Essayer.</i>
Pli	<i>Plus (comparatif).</i>	Proz-o	<i>Prose.</i>
Plu	<i>Plus, davantage.</i>	Pruv-i	<i>Prouver.</i>
		Publik-a	<i>Public.</i>
		Pun-i	<i>Punir.</i>
		Punkt-o	<i>Point.</i>
		Puš-i	<i>Pousser.</i>

Rakont-i	<i>Raconter.</i>	Sent-i	<i>Ressentir.</i>
Rapid-a	<i>Rapide.</i>	Sep	<i>Sept.</i>
Reciprok-a	<i>Réciproque.</i>	Serĉ-i	<i>Chercher.</i>
Redakt-i	<i>Rédiger.</i>	Ses	<i>Six.</i>
Reg-i	<i>Gouverner.</i>	Si	<i>Soi, se.</i>
Reĝ-o	<i>Roi.</i>	Sid-i	<i>Être assis.</i>
Regiment-o	<i>Régiment.</i>	Simpl-a	<i>Simple.</i>
Regn-o	<i>État.</i>	Sinĵor-o	<i>Monsieur.</i>
Regul-o	<i>Règle.</i>	Skrib-i	<i>Ecrire.</i>
Rel-o	<i>Rail.</i>	Social-a	<i>Social.</i>
Rest-i	<i>Rester.</i>	Societ-o	<i>Société.</i>
Rezultat-o	<i>Résultat.</i>	Sol-a	<i>Seul.</i>
Riĉ-a	<i>Riche.</i>	Son-i	<i>Sonner.</i>
Rid-i	<i>Rire.</i>	Sorb-i	<i>Absorber.</i>
Rigard-i	<i>Regarder.</i>	Sort-o	<i>Sort, destin.</i>
Rilat-o	<i>Relation.</i>	Spez-i	<i>Faire un vi-</i>
Rimark-i	<i>Remarquer.</i>		<i>rement de</i>
Rimed-o	<i>Moyen.</i>		<i>fonds.</i>
Ring-o	<i>Anneau.</i>	Sprit-a	<i>Spirituel.</i>
Riproĉ-i	<i>Reprocher.</i>	Staci-o	<i>Station.</i>
River-o	<i>Cours d'eau.</i>	Star-i	<i>Tenir debout.</i>
Rob-o	<i>Robe.</i>	Strang-a	<i>Étrange.</i>
Rol-o	<i>Rôle.</i>	Stud-i	<i>Étudier.</i>
Rom-o	<i>Rome.</i>	Sub	<i>Sous.</i>
Romp-i	<i>Rompre.</i>	Sud-o	<i>Sud, midi.</i>
Ruin-o	<i>Ruine.</i>	Sukces-i	<i>Avoir du succès</i>
Rus-o	<i>Russe.</i>	Sun-o	<i>Soleil.</i>
Saĝ-a	<i>Sage, sensé.</i>	Sup-o	<i>Soupe.</i>
Sal-o	<i>Sel.</i>	Super	<i>Au-dessus de.</i>
Salt-i	<i>Sauter.</i>	Sur	<i>Sur.</i>
Salut-i	<i>Saluer.</i>	Surd-a	<i>Sourd.</i>
Sam-a	<i>Même, pareil.</i>	Sved-o	<i>Suédois.</i>
San-a	<i>Sain.</i>	Ŝaf-o	<i>Mouton.</i>
Sankt-a	<i>Saint.</i>	Ŝanĝ-i	<i>Changer.</i>
Sav-i	<i>Sauver.</i>	Ŝi	<i>Elle.</i>
Sci-i	<i>Savoir.</i>	Ŝin	<i>La (acc. de ŝi).</i>
Scienc-o	<i>Science.</i>	Ŝip-o	<i>Navire.</i>
Se	<i>Si.</i>	Ŝtop-i	<i>Boucher.</i>
Sed	<i>Mais.</i>	Tabl-o	<i>Table.</i>
Sekv-i	<i>Suivre.</i>	Tabul-o	<i>Planche, ta-</i>
Semajn-o	<i>Semaine.</i>		<i>bleau.</i>
Sen	<i>Sens.</i>	Tag-o	<i>Jour.</i>

Tamen	<i>Cependant.</i>	Universal-a	<i>Universel.</i>
Taug-i	<i>Convenir.</i>	Universitat-o	<i>Université.</i>
Teler-o	<i>Assiette.</i>	Unu	<i>Un.</i>
Temp-o	<i>Temps.</i>	Upsal-o	<i>Upsal.</i>
Ten-i	<i>Tenir.</i>	Urb-o	<i>Ville.</i>
Teori-o	<i>Théorie.</i>	Util-a	<i>Utile.</i>
Ter-o	<i>Terre.</i>	Utopi-o	<i>Utopie.</i>
Tia	<i>Tel.</i>	Uz-i	<i>User de.</i>
Tial	<i>Pour cette rai- son.</i>	Vag-i	<i>Vaguer.</i>
Tiam	<i>Alors.</i>	Vang-o	<i>Joue.</i>
Tie	<i>Là, y.</i>	Varsovi-o	<i>Varsovie.</i>
Tie-çi	<i>Ici.</i>	Vast-a	<i>Vaste.</i>
Tiel	<i>Ainsi, aussi, tellement.</i>	Vek-i	<i>Réveiller.</i>
Tio	<i>Cela.</i>	Vel-o	<i>Voile (de na- vire).</i>
Tio-çi	<i>Ceci.</i>	Ven-i	<i>Venir.</i>
Tion	<i>Ce, cela (acc. de tio).</i>	Vend-i	<i>Vendre.</i>
Tiu	<i>Ce, cet, celui-là.</i>	Veng-i	<i>Venger.</i>
Tiu-çi	<i>Celui-ci, ce.</i>	Venk-i	<i>Vaincre.</i>
Tiun	<i>Celui, cet (ac- cus. de tiu).</i>	Ver-a	<i>Vrai.</i>
Toler-i	<i>Tolérer.</i>	Verk-i	<i>Composer.</i>
Tolstoj	<i>Tolstoï.</i>	Vesper-o	<i>Soir.</i>
Tra	<i>A travers.</i>	Vest-i	<i>Vêtir.</i>
Trans	<i>Au delà.</i>	Vetur-i	<i>Aller en véhi- cule.</i>
Tre	<i>Très, fort.</i>	Vi	<i>Vous.</i>
Tri	<i>Trois.</i>	Viand-o	<i>V viande.</i>
Trink-i	<i>Boire.</i>	Vid-i	<i>Voir.</i>
Triumf-o	<i>Triomphe.</i>	Vin	<i>Vous(acc.devi)</i>
Trov-i	<i>Trouver.</i>	Vinagr-o	<i>Vinaigre.</i>
Tru-o	<i>Trou.</i>	Vir-o	<i>Homme, mâle.</i>
Tuk-o	<i>Linge.</i>	Viš-i	<i>Essuyer.</i>
Tur-o	<i>Tour.</i>	Vitr-o	<i>Verre.</i>
Turing-Klub-o	<i>Touring-Club.</i>	Viv-i	<i>Vivre.</i>
Turk-o	<i>Turc.</i>	Vizit-i	<i>Visiter.</i>
Tus-i	<i>Tousser.</i>	Voj-o	<i>Voie.</i>
Tuš-i	<i>Toucher.</i>	Vojağ-i	<i>Voyager.</i>
Tut-a	<i>Tout, entier.</i>	Vol-i	<i>Vouloir.</i>
		Vort-o	<i>Mot.</i>
		Zorg-i	<i>Avoir soin de.</i>

COMME L'ESPERANTO

**EST LA LANGUE LA PLUS FACILE
A APPRENDRE**

LES AVIONS

FARMAN

**SONT LES PLUS FACILES A CONDUIRE,
LES PLUS SURS, LES PLUS RAPIDES**

167, Rue de Silly, BILLANCOURT (S)

Les divers *PARTICIPES* d'un VERBE. Ex: KAPTI (CAPTURER) (PRENDRE)

FUTUR O | PRÉSENT A | PASSÉ I

ACTIF	PASSIF	ACTIF	PASSIF	ACTIF	PASSIF
KAPTONTA	KAPTOTA	KAPTANTA	KAPTATA	KAPTINTA	KAPTITA
mi estas kaptonta	ĝi estas kaptota	mi estas kaptanta	ĝi estas kaptata	mi estas kaptinta	ĝi estas kaptita

Albert L. Petit

Je suis devant prendre | il est devant être pris
(Je vais prendre) | (il va être pris)

Je suis prenant | il est étant pris
(Je prends) | (il est pris)

Je suis ayant pris | il est ayant été pris
(J'ai pris) | (il a été pris-il est pris)